

D.R. 22/2007

RANG UNDANG-UNDANG
KETERANGAN SAKSI KANAK-KANAK 2007

SUSUNAN FASAL

BAHAGIAH I

PERMULAAN

Fasal

1. Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa
2. Tafsiran

BAHAGIAN II

CARA PEMBERIAN KETERANGAN OLEH SAKSI KANAK-KANAK

3. Bagaimana keterangan saksi kanak-kanak boleh diberikan
4. Pengadangan
5. Keterangan melalui rangkaian secara langsung
6. Rakaman video saksi kanak-kanak
7. Rakaman video terdahulu saksi kanak-kanak boleh dibuktikan
8. Pemeriksaan saksi kanak-kanak melalui perantara
9. Orang dewasa yang menemani saksi kanak-kanak
10. Pakaian rasmi boleh diketepikan
11. Anggapan umur saksi kanak-kanak
12. Saksi kanak-kanak yang menderita kurang upaya
13. Saksi kanak-kanak mencapai umur enam belas tahun semasa memberi keterangan dalam masa perbicaraan
14. Sekatan terhadap laporan dan penyiaran media

Rang Undang-Undang

BAHAGIAN III

AM

Fasal

15. Peraturan-peraturan
16. Pemakaian Akta Keterangan 1950 dan Kanun Tatacara Jenayah

RANG UNDANG-UNDANG

b e r n a m a

Suatu Akta untuk mengadakan peruntukan yang berhubungan dengan pemberian keterangan oleh saksi kanak-kanak, dan mengenai perkara-perkara lain yang berkaitan dengannya.

DIPERBUAT oleh Parlimen Malaysia seperti yang berikut:

BAHAGIAN I

PERMULAAN

Tajuk ringkas dan permulaan kuat kuasa

1. (1) Akta ini bolehlah dinamakan Akta Keterangan Saksi Kanak-Kanak 2007.

(2) Akta ini mula berkuat kuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Menteri melalui pemberitahuan dalam *Warta*.

Tafsiran

2. Dalam Akta ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain—

"Mahkamah" ertinya Mahkamah Tinggi, Mahkamah Sesyen, Mahkamah Majistret dan Mahkamah Bagi Kanak-Kanak;

"Menteri" ertinya Menteri yang dipertanggungjawabkan dengan tanggungjawab bagi undang-undang;

Rang Undang-Undang

"pegawai perubatan" ertinya seorang pengamal perubatan berdaftar dalam perkhidmatan awam dan termasuklah seorang pengamal perubatan berdaftar dalam mana-mana hospital pelatih perubatan sesuatu universiti yang ditubuhkan di bawah Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 [Akta 30];

"pegawai polis" mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Akta Polis 1967 [Akta 344];

"rakaman video", berhubung dengan saksi kanak-kanak, ertinya suatu rakaman video mengenai keterangan lisan saksi kanak-kanak, dalam bentuk temu bual yang diadakan antara seorang pegawai polis dengan saksi kanak-kanak, yang diungkapkan dalam apa-apa format, dibuat bagi tujuan penerimaannya sebagai keterangan pemeriksaan utama saksi kanak-kanak;

"rangkaian secara langsung" ertinya suatu rangkaian televisyen secara langsung atau perkiraan lain yang seseorang saksi kanak-kanak, walaupun tidak hadir di bilik perbicaraan atau di tempat lain yang prosiding dijalankan, boleh melihat dan mendengar seseorang di dalam bilik perbicaraan atau di tempat lain itu dan untuk dilihat dan didengar oleh orang-orang yang dinyatakan dalam perenggan 4(2)(a) hingga (d)

"saksi kanak-kanak" ertinya seseorang yang di bawah umur enam belas tahun yang dipanggil atau dicadangkan untuk dipanggil untuk memberi keterangan dalam mana-mana prosiding tetapi tidak termasuk seorang tertuduh atau seorang kanak-kanak yang dipertuduh atas mana-mana kesalahan.

BAHAGIAN II

CARA PEMBERIAN KETERANGAN OLEH SAKSI KANAK-KANAK

Bagaimana keterangan saksi kanak-kanak boleh diberikan

3. (1) Seseorang saksi kanak-kanak boleh, pada mana-mana peringkat perbicaraan, memberi keterangan dalam mana-mana satu atau gabungan cara yang berikut:

- (a) dengan mengadakan suatu pengadang di antara kanak-kanak itu dengan tertuduh atau kanak-kanak yang dipertuduh atas mana-mana kesalahan;

Keterangan Saksi Kanak-Kanak

- (b) dengan rangkaian secara langsung; atau
- (c) dengan rakaman video.

(2) Bagi maksud seksyen ini, mana-mana keterangan yang diberikan di bawah subseksyen (1) hendaklah disifatkan sebagai keterangan yang diberikan dalam Mahkamah terbuka.

Pengadangan

4. (1) Seorang saksi kanak-kanak, semasa memberi keterangan di dalam Mahkamah, boleh dihalang dengan cara suatu pengadang atau perkiraan lain daripada melihat dan dilihat oleh tertuduh atau kanak-kanak yang dipertuduh atas mana-mana kesalahan.

(2) Pengadang atau perkiraan lain itu tidak boleh menghalang saksi kanak-kanak itu daripada boleh melihat, dan dilihat oleh—

- (a) Mahkamah;
- (b) pendakwa;
- (c) peguam bela bagi tertuduh atau kanak-kanak yang dipertuduh atas mana-mana kesalahan; dan
- (d) jurubahasa.

(3) Jika dua orang peguam bela atau lebih bertindak bagi tertuduh atau kanak-kanak yang dipertuduh atas mana-mana kesalahan, kehendak perenggan (2)(c) telah dipenuhi sekiranya saksi kanak-kanak itu boleh pada setiap masa yang material melihat dan dilihat oleh sekurang-kurangnya seorang daripada peguam bela itu.

Keterangan melalui rangkaian secara langsung

5. (1) Jika saksi kanak-kanak memberi keterangan dengan cara rangkaian secara langsung dari suatu lokasi selain bilik perbicaraan, lokasi itu hendaklah disifatkan sebagai sebahagian daripada bilik perbicaraan yang di dalamnya prosiding itu dijalankan bagi maksud seksyen ini.

Rang Undang-Undang

(2) Mahkamah boleh membuat suatu perintah yang menentukan—

- (a) bahawa seorang kakitangan Mahkamah hadir di lokasi itu;
- (b) jumbahasa bagi prosiding itu;
- (c) mana-mana orang dewasa yang dibenarkan oleh Mahkamah untuk menemani saksi kanak-kanak itu;
- (d) orang di dalam bilik perbicaraan yang tidak boleh didengar, atau dilihat dan didengar, oleh saksi kanak-kanak dan oleh orang yang menemani saksi kanak-kanak itu;
- (e) orang di dalam bilik perbicaraan yang mestilah boleh melihat dan mendengar saksi kanak-kanak dan orang yang menemani saksi kanak-kanak itu;
- (f) kaedah pengendalian sistem rangkaian secara langsung termasuklah pematuhan apa-apa standard teknikal minimum sebagaimana yang ditentukan oleh Ketua Hakim Negara Mahkamah Persekutuan; dan
- (g) apa-apa perkara lain yang Mahkamah pertimbangkan perlu demi kepentingan keadilan.

Rakaman video saksi kanak-kanak

6. (1) Jika suatu rakaman video saksi kanak-kanak diberikan dalam keterangan, rakaman video itu hendaklah diterima sebagai keterangan pemeriksaan utama saksi kanak-kanak itu:

Dengan syarat bahawa kandungan rakaman video itu hendaklah tertakluk kepada Akta Keterangan 1950 [*Akta 56*].

(2) Suatu rakaman video di bawah subseksyen (1) tidak boleh diterima melainkan jika—

- (a) disertakan dengan suatu transkrip bahasa asal yang digunakan dalam rakaman video itu; dan
- (b) disertakan dengan suatu terjemahan transkrip itu, jika bahasa yang digunakan dalam rakaman video itu adalah selain bahasa kebangsaan.

Keterangan Saksi Kanak-Kanak

(3) Suatu perakuan oleh seseorang yang membuat rakaman video menurut subseksyen (1) hendaklah, sehingga dibuktikan sebaliknya, diterima sebagai keterangan *prima facie* tentang ketulenan kandungan rakaman video itu.

(4) Jika suatu rakaman video itu diterima di bawah seksyen ini, saksi kanak-kanak itu hendaklah dipanggil untuk diperiksa utama selanjutnya oleh pihak yang mengemukakan rakaman video itu dalam keterangan atas apa-apa perkara yang, pada pendapat pihak itu, telah tidak diperkatakan dengan secukupnya dalam testimoni saksi kanak-kanak yang direkodkan itu.

(5) Walau apa pun mana-mana peruntukan Akta ini, jika saksi kanak-kanak itu dipanggil untuk diperiksa utama selanjutnya di bawah subseksyen (4), dia boleh memberi keterangan dengan cara mengadakan suatu pengadang di antara kanak-kanak itu dengan tertuduh atau kanak-kanak yang dipertuduh atas mana-mana kesalahan atau dengan cara rangkaian secara langsung.

(6) Jika suatu rakaman video diberikan dalam keterangan di bawah seksyen ini, apa-apa pernyataan yang dibuat oleh saksi kanak-kanak itu yang didedahkan dalam rakaman itu hendaklah disifatkan seolah-olah diberikan oleh saksi kanak-kanak itu dalam keterangan lisan terus.

(7) Dalam hal saksi kanak-kanak yang telah mengangkat sumpah, Mahkamah hendaklah menerima pernyataan yang dibuat oleh saksi kanak-kanak dalam rakaman video itu sebagai keterangan bersumpah.

(8) Dalam hal keterangan saksi kanak-kanak yang masih mentah, Mahkamah, apabila menimbangkan pernyataan dalam rakaman video sebagai keterangan hendaklah menilai dan membuat suatu pendapat sama ada saksi kanak-kanak itu memiliki akal yang cukup dan faham tentang kewajipan bercakap benar, walaupun dengan tidak mengangkat sumpah.

Rakaman video terdahulu saksi kanak-kanak boleh dibuktikan

7. Apabila seseorang kanak-kanak mencapai umur enam belas tahun sebelum memberi keterangan di dalam Mahkamah, apa-apa rakaman video terdahulu yang diberikan oleh saksi kanak-kanak itu, yang dibuat menurut seksyen 6, boleh dibuktikan.

Rang Undang-Undang

Pemeriksaan saksi kanak-kanak melalui perantara

8. (1) Apa-apa pemeriksaan saksi kanak-kanak boleh dijalankan melalui Mahkamah atau seorang jurubahasa atau mana-mana orang lain yang dibenarkan oleh Mahkamah, yang bertindak sebagai perantara, bagi maksud seksyen ini.

(2) Fungsi perantara adalah untuk menyampaikan —

- (a) kepada saksi kanak-kanak, soalan yang ditujukan kepada saksi kanak-kanak itu; dan
- (b) kepada mana-mana orang yang bertanyakan apa-apa soalan, jawapan yang diberikan oleh saksi kanak-kanak sebagai menjawab soalan-soalan itu,

dan untuk menerangkan soalan atau jawapan itu setakat yang perlu bagi membolehkan soalan dan jawapan itu difahami oleh saksi kanak-kanak itu.

(3) Perantara tidak boleh —

- (a) memberikan galakan kepada saksi kanak-kanak itu untuk menjawab mana-mana soalan;
- (b) mempengaruhi jawapan saksi kanak-kanak itu; atau
- (c) mengganggu saksi kanak-kanak itu semasa dia disoal.

(4) Tertuduh yang tidak diwakili tidak berhak untuk menyoal saksi kanak-kanak secara langsung tetapi boleh berbuat sedemikian melalui perantara.

Orang dewasa yang menemani saksi kanak-kanak

9. (1) Mahkamah boleh membenarkan seorang saksi kanak-kanak ditemani oleh seorang dewasa semasa memberi keterangan dalam mana-mana prosiding.

(2) Mahkamah boleh membenarkan lebih daripada seorang dewasa untuk menemani saksi kanak-kanak jika Mahkamah mempertimbangkannya demi kepentingan keadilan untuk berbuat sedemikian.

Keterangan Saksi Kanak-Kanak.

(3) Orang dewasa yang menemani saksi kanak-kanak itu tidak boleh —

- (a) raemberikan galakan kepada saksi kanak-kanak itu untuk menjawab mana-mana soalan;
- (b) mempengaruhi jawapan saksi kanak-kanak itu; atau
- (c) mengganggu saksi kanak-kanak itu semasa dia disoal.

Pakaian rasmi boleh diketepikan

10. Mahkamah boleh mengarahkan bahawa pemakaian kot, jaket, gaun atau pakaian rasmi lain hakim dan pegawai Mahkamah diketepikan semasa pemberian keterangan oleh saksi kanak-kanak.

Anggapan umur saksi kanak-kanak

11. (1) Jika Mahkamah meragui umur tepat seseorang saksi kanak-kanak, suatu perakuan pegawai perubatan yang bermaksud sedemikian, yang pada pendapatnya, saksi kanak-kanak itu telah mencapai atau belum mencapai umur yang dinyatakan boleh diberi dalam keterangan, dan Mahkamah hendaklah mengisytiharkan umur saksi kanak-kanak itu bagi maksud Akta ini.

(2) Umur saksi kanak-kanak yang diisytiharkan oleh Mahkamah di bawah subseksyen (1) hendaklah disifatkan sebagai umur sebenar saksi kanak-kanak itu, melainkan jika dan sehingga dibuktikan sebaliknya.

Saksi kanak-kanak yang menderitanya kurang upaya

12. (1) Saksi kanak-kanak yang mengalami apa-apa ketidakupayaan boleh, selain memberi keterangan mengikut apa-apa cara yang ditetapkan dalam subseksyen 3(1) atau suatu gabungan cara yang ditetapkan dalam subseksyen itu, memberi keterangannya mengikut apa-apa cara lain yang menjadikannya boleh difahami.

(2) Keterangan yang diberikan sedemikian hendaklah disifatkan sebagai keterangan lisan.

(3) Dalam seksyen ini, "ketidakupayaan" termasuklah keterbatasan aktiviti yang diakibatkan oleh lemah fizikal, intelektual atau deria, keadaan kesihatan atau penyakit mental yang boleh bersifat kekal atau semen tar a.

Rang Undang-Undang

Saksi kanak-kanak mencapai umur enam belas tahun semasa memberi keterangan dalam masa perbicaraan

13. Apabila seseorang saksi kanak-kanak memberi keterangan di hadapan Mahkamah dan semasa memberi keterangan dia mencapai umur enam belas tahun, Mahkamah hendaklah terus mendengar keterangan saksi kanak-kanak itu dan menjalankan semua kuasa di bawah Akta ini.

Sekatan terhadap laporan dan penyiaran media

14. (1) Tiada seorang pun boleh mendedahkan atau menyiarkan apa-apa butir dalam mana-mana media massa atau menghantar melalui apa-apa perantara elektronik yang boleh membawa kepada pengenalpastian saksi kanak-kanak, terutamanya nama dan alamat saksi kanak-kanak itu, serta nama dan butir-butir lain institusi pendidikan yang dia hadiri.

(2) Gambar saksi kanak-kanak atau mana-mana orang lain, tempat atau benda yang boleh membawa kepada pengenalpastian saksi kanak-kanak dalam prosiding yang disebut dalam subseksyen (1), tidak boleh disiarkan dalam mana-mana media massa atau dihantar melalui apa-apa perantara elektronik.

(3) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) atau (2) melakukan suatu kesalahan dan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau pemenjaraan selama tempoh tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya.

BAHAGIAN III

AM

Peraturan-peraturan

15. (1) Menteri boleh membuat apa-apa peraturan-peraturan sebagaimana yang perlu atau suai manfaat untuk memberi kesan sepenuhnya kepada atau bagi melaksanakan peruntukan Akta ini.

(2) Tanpa menjejaskan keluasan subseksyen (1), peraturan-peraturan boleh dibuat—

(a) untuk menetapkan tatacara yang hendak digunakan bagi apa-apa maksud Akta ini; dan

Keterangan Saksi Kanak-Kanak

- (b) untuk mengadakan peruntukan bagi pengurusan dan pentadbiran kemudahan yang diberikan kepada saksi kanak-kanak.

Pemakaian Akta Keterangan 1950 dan Kanun Tatacara Jenayah

16. Peruntukan Akta Keterangan 1950 dan Kanun Tatacara Jenayah [Akta 593] hendaklah terus terpakai kecuali setakat yang peruntukan-peruntukan itu secara nyata diubah suai oleh Akta ini.

HURAIAN

Rang Undang-Undang ini bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi tatacara yang berhubungan dengan pemberian keterangan oleh saksi kanak-kanak dan bagi perkara-perkara lain yang berkaitan dengannya.

2. Bahagian I mengandungi peruntukan permulaan.
3. *Fasal 1* mengandungi tajuk ringkas dan peruntukan bagi permulaan kuat kuasa Akta yang dicadangkan.
4. *Fasal 2* mentakrifkan perkataan dan ungkapan tertentu yang digunakan dalam Akta yang dicadangkan.
5. Bahagian II memperkatakan mengenai cara pemberian keterangan oleh saksi kanak-kanak.
6. *Fasal 3* menyatakan cara yang baginya keterangan saksi kanak-kanak boleh diberikan. Seseorang saksi kanak-kanak boleh memberi keterangan dalam salah satu atau gabungan cara itu. Walau bagaimanapun berkenaan dengan keterangan yang diambil dengan rakaman video, ia adalah terhad kepada keterangan yang diberi dalam pemeriksaan utama. Keterangan yang diberikan sedemikian disifatkan sebagai keterangan dalam Mahkamah terbuka.
7. *Fasal 4* mengadakan peruntukan bagi pengadang atau perkiraan lain diletakkan untuk menghalang saksi kanak-kanak yang memberi keterangan di Mahkamah daripada melihat tertuduh atau kanak-kanak yang dipertuduh atas mana-mana kesalahan.
8. *Fasal 5* bertujuan mengadakan peruntukan bagi keterangan saksi kanak-kanak diberikan melalui cara rangkaian secara langsung. *Fasal* ini juga memberi Mahkamah kuasa untuk membuat suatu perintah, *inter alia*, menyatakan seseorang yang boleh hadir di tempat yang kemudahan rangkaian secara langsung itu ada dan di dalam bilik perbicaraan.

Rang Undang-Undang

9. *Fasal 6* mengadakan peruntukan bagi keterangan saksi kanak-kanak melalui cara rakaman video. Rakaman video saksi kanak-kanak hendaklah diterima sebagai keterangan pemeriksaan utama semasa sesuatu prosiding tetapi hendaklah tertakluk kepada Akta Keterangan 1950 [*Akta 56*]. *Subfasal 6(3)* mengadakan peruntukan bagi penerimaan rakaman video apabila suatu perakuan dikeluarkan oleh seseorang yang membuat rakaman video itu.
10. *Fasal 7* mengadakan peruntukan bahawa suatu rakaman video terdahulu yang dibuat oleh saksi kanak-kanak menurut *fasal 6*, oleh seorang kanak-kanak yang mencapai umur enam belas tahun sebelum memberi keterangan di dalam Mahkamah, boleh dibuktikan.
11. *Fasal 8* mengadakan peruntukan bagi pemeriksaan saksi kanak-kanak melalui perantara seperti jurubahasa atau mana-mana orang lain yang dibenarkan oleh Mahkamah. *Fasal* ini juga mengadakan peruntukan tentang fungsi perantara. Perantara tidak boleh mempengaruhi jawapan saksi kanak-kanak atau mengganggu saksi kanak-kanak itu semasa dia disoal.
12. *Fasal 9* mengadakan peruntukan bagi orang dewasa yang menemani saksi kanak-kanak semasa saksi kanak-kanak itu memberi keterangan di Mahkamah. Orang dewasa yang menemani saksi kanak-kanak itu tidak boleh mempengaruhi jawapan saksi kanak-kanak atau mengganggu saksi kanak-kanak semasa dia disoal.
13. *Fasal 10* bertujuan untuk memberi Mahkamah kuasa untuk mengarahkan pegawai-pegawai Mahkamah mengetepikan pakaian rasmi mereka semasa keterangan diberikan oleh saksi kanak-kanak.
14. *Fasal 11* mengadakan peruntukan bagi anggapan oleh Mahkamah mengenai umur seseorang saksi kanak-kanak. Suatu perakuan pegawai perubatan boleh diberikan dalam keterangan tentang umur saksi kanak-kanak itu.
15. Di bawah *fasal 12* seorang saksi kanak-kanak yang mengalami ketidakupayaan boleh memberi keterangan mengikut apa-apa cara lain selain cara yang dinyatakan dalam *fasal 3* dan keterangan itu disifatkan sebagai keterangan lisan.
16. *Fasal 13* mengadakan peruntukan bagi Mahkamah meneruskan mendengar keterangan seseorang saksi kanak-kanak jika semasa memberi keterangan saksi kanak-kanak itu mencapai umur enam belas tahun.
17. *Fasal 14* bertujuan untuk menyekat laporan dan penyiaran media mengenai butir-butir saksi kanak-kanak dalam sesuatu prosiding yang boleh membawa kepada pengenalpastian saksi kanak-kanak. *Fasal* itu juga mengadakan peruntukan penalti bagi ketidakpatuhan peruntukan ini.
18. Bahagian III memperkatakan perkara-perkara am.

Keterangan Saksi Kanak-Kanak

19. *Fasal 15* bertujuan untuk memberi Menteri kuasa untuk membuat peraturan-peraturan.
20. *Fasal 16* bertujuan untuk mengadakan peruntukan bagi penerusan pemakaian Akta Keterangan 1950 [*Akta 56*] dan Kanun Tatacara Jenayah [*Akta 593*] setakat yang undang-undang itu secara nyata diubah suai oleh Akta yang dicadangkan.

IMPLIKASI KEWANGAN

Rang Undang-Undang ini akan melibatkan Kerajaan dalam perbelanjaan wang tambahan yang amaunnya belum dapat ditentukan sekarang ini.

[PN(U²)2355]